

Krystyna Chilmon

Czarna Cerkiewna, pow. Siemiatycze. Stanowisko I

Informator Archeologiczny : badania 4, 158-159

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

CIEPŁE, pow. Tczew

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Stanowisko 3

Badania prowadziła mgr Elżbieta Kuszewska. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Pierwszy sezon badań. Grodzisko wczesnośredniowieczne z XI w.

Stanowisko znane jest w literaturze jako Ciepłe II z przypadkowych odkryć w końcu XIX i pocz. XX w. Badaniami zostało objęte w ramach weryfikacji grodzisk wczesnośredniowiecznych na Pomorzu Gdańskim. Grodzisko jest usytuowane na cyplu wysoczyzny nadwiślańskiej w zakolu drogi z Ciepłego do Gronowa. Ma kształt nieregularnego owalu z widocznym wałem poprzecznym od strony wyżynnej.

Eksplozację prowadzono w trzech wykopach sondażowych — u podnóża wału poprzecznego, w centrum i na krawędzi majdanu. U podnóża wału poprzecznego uchwycono poniżej próchnicy ornej warstwę kulturową o miąższości przeszło 2 m, którą wyeksplorowano do głębokości 1,2 m. Składają się na nią trzy warstwy różniące się pod względem treści geologicznej i kulturowej. W najniższej z nich odkryto bardzo liczne skupisko łusek i szczątków rybich. W środkowej części grodu w warstwie kulturowej natrafiono na fragment drewnianej konstrukcji, przypuszczalnie domostwa i związany z nią układ śladów po kołkach. W sondzie na krawędzi majdanu odsłonięto gliniasty płaszcz wału otaczającego gród dookoła.

Na inwentarz ruchomy warstw składa się duża ilość ceramiki całkowicie obtaczanej o dużym zróżnicowaniu w zakresie form i ornamentyki, ponadto liczne kości zwierzęce, ułamek surowca bursztynowego i 2 fragmenty noży żelaznych.

Eksplozacja wykopów nie została ukończona w bieżącym sezonie. Dotychczas uchwycone warstwy datuje się na podstawie ceramiki na XI w.

Badania będą kontynuowane w przyszłym sezonie wykopaliskowym. Winny być rozszerzone, gdyż grodzisko podlega uprawie rolnej na skutek czego wały ulegną wkrótce całkowitej niwelacji.

CZARNA CERKIEWNA,
pow. Siemiatycze

Konserwator Zabytków Archeologicznych w Białymstoku

Stanowisko I

Badania prowadziła mgr Krystyna Chilmon. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Kurhany wczesnośredniowieczne XI—XII w.

Badaniami objęto dwa kurhany położone na południowym stoku niewielkiej wysoczyzny, w odległości około 1,5 km na północ od siedliska wsi.

Kurhan I

Nasyp kurhanu średnicy około 25 m przy wysokości 0,50 m pierwotnie był zbudowany z kilku warstw kamieni, obecnie pozostała ich znikoma część. Na głębokości około 2 m a w odległości około 3 m od środka kurhanu odkryto kości zwierzęce. W nasypie znaleziono również fragment ceramiki naczynia ręcznie lepionego i obtaczanego na kole.

Kurhan II

Nasyp średnicy około 15 m przy wysokości 0,70 m został uszkodzony przez wybieranie kamieni. Pierwotnie zbudowany był z kamieni i ziemi i obrzeżony rzędem trójwarstwowo zalegających kamieni. W nasypie kurhanu odkryto dziewięć pochówków ciepłopalnych i trzy pochówki szkieletowe, ułożone wzdłuż linii wschód—zachód, dwa z nich z czaszkami na zachód a jeden z czaszką na wschód. Przy jednym szkielecie pod czaszką znaleziono dwa brązowe kabłączki skroniowe.

Kurhany z Czarnej Cerkiewnej ze względu na formę grobów, rodzaj pochówka i materiał w nich występujący należy odnieść do XI—XIII wieku.

CZARNA WIELKA,
pow. Siemiatycze

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska P.P. PKZ Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Maria Pikulińska-Ciuk. Finansował WKZ w Białymstoku. Czwarty sezon badań. Cmentarzysko wczesnośredniowieczne.

W tegorocznym sezonie badania objęły dwa ary w ćwiartce NOE — na wschód od badań ubiegłorocznych. Na powierzchni w obrębie arów, czytelnie ułożona była obstawa kamienna siedmiu grobów. Pod humusem znajdował się bruk kamienny w obrębie którego znaleziono: kabłączek skroniowy, kilka fragmentów ceramiki oraz paciorki szklane. W czasie tegorocznych badań stwierdzono, że współczesna droga nie ma swego historycznego odpowiednika w tym samym miejscu. Pod drogą odsłonięto sześć pochówków szkieletowych mocno zniszczonych. Uderzający jest fakt, że tegoroczne pochówki szkieletowe nie posiadają wyposażenia bezpośredniego. Szkielety ułożone były wzdłuż linii W—E z głowami na zachód, podobny kierunek ułożenia posiadała obstawa grobowa. W grobach z kamienną obstawą prócz niewielkiej ilości zabytków nie znaleziono śladów pochówku